

Tron ger Wanja styrka i vardagen

Hela 2000-talet har Wanja Lundby-Wedin tillbringat i offentlighetens ljus, alltid påpassad, varje kommentar analyserad och tolkad. Som LO:s ordförande förväntades hon alltid ha en åsikt, när arbetsmarknadsfrågor var uppe på agendan och media sökte henne för en kommentar. För tre år sedan utsattes hon för en omfattande mediastorm, som skulle kunna knäcka den starkaste. Bland de faktorer som gav henne styrka att ta sig igenom nämner Wanja sin återupplivade barnatro från söndagsskolan.

2000 tog Wanja Lundby-Wedin ett stort steg ut i offentligheten, då hon blev LO:s första kvinnliga ordförande. Trots att hon då redan suttit sex år i LO-borgen som vice ordförande medger hon att det var stor skillnad att vara den som förväntas ta tag i de stora, avgörande frågorna. Den som är lite äldre kommer ihåg profiler som Arne Geijer och Stig Malm och nu skulle för första gången en kvinna ta över. Hur kändes det?

– Fastän jag på senare år haft bra inkomst, makt och en hög position, har jag alltid känt mig som undersköterska i någon mening också. Denna erfarenhet gör att jag har lätt att själv förstå och känna in medlemmarnas villkor. Jag växte upp i ett arbetarhem i Stockholms södra förorter och trots att jag i dag bor i innerstan är det förorten som är 'min mammas gata' för mig. De knapra förhållandena har präglat mig och gjort det lättare för mig att sätta mig in i andra människors levnadsvillkor.

Barnfattigdom nämns det om i dagens offentliga debatt. Det handlar i vårt samhälle inte om mat för dagen, mera om utanförskap, relativ fattigdom, att inte ha likvärdiga förutsättningar.

– Själv minns jag min barndom som mycket lycklig, eftersom jag fick så mycket kärlek, och kände mig så älskad. I dag kan jag se tendenser till att föräldrar förväntas satsa på karriären, även när barnen är små. Barnflickor lejs för att laga mat och hämta på förskolan, barnen får

vad de behöver materiellt, men blir inte sedda. Som socialdemokrat vill jag medverka till att skapa ett samhälle där hem och samhälle förenas, där båda föräldrarna får möjlighet att gå ner i arbetstid och dela på ansvaret för barnen. Att ta hand om barn är nyttigt för den personliga utvecklingen, och ger erfarenheter som man har nytta av ute i arbetslivet.

Som offentlig person lyckades Wanja länge undvika skandaler och stormar i media. Men när det väl skall till så var det med besked. Den så kallade AMF-affären satte igång ett mediadrev som helt inriktades på LO-ordföranden. Bakgrunden var att Christer Elmehagen, den avgående direktören i AMF, beviljats en orimligt hög pension. Wanja håller med om att det var en tung tid och att det kändes orättvist att just hon skulle hängas ut.

– Ingen går opåverkad av att vara föremål för ett sådant mediadrev. Telefonen ringde oupphörligen och mitt hem och min arbetsplats var stundtals ockuperade av journalister. Att jag ändå lyckades ta mig igenom denna turbulenta tid berodde på att jag hela tiden kunde se mig själv i spegeln och konstatera att jag inte medvetet handlat mot min övertygelse.

Wanja tillstår att det tog ganska lång tid för henne innan hon åter kunde känna full tillit till människor efter att ha blivit utsatt för det hon ser som ett svek från dem hon litade på. Men hon har nu lagt detta bakom sig och det är inget hon ältar. Det som gav henne styrka att ta sig igenom den värsta pärsen i hennes liv var familjen, arbetskamraterna och alla vänner som tog kontakt. Hennes kristna tro var också till stor hjälp, förklarar hon. Att hon föreslog Adolf Fredriks kyrka som träffpunkt för denna intervju är alls ingen slump. Hon växte nämligen upp i en miljö där den kristna tron fanns med som en självklar del av livet.

– Min mamma var varmt kristen och som barn gick jag i söndagsskola. Jag har alltid haft en tro, men den blev mer påtaglig när min son berättade att han blivit kristen i samband med konfirmationen. Detta bidrog till att jag hittade tillbaka till min barnatro och blev mer aktiv i min tro. Jag är ingen flitig kyrkobesökare, men när jag kan tar jag tillfället och sätter mig i någon kyrka för stillhet och eftertanke. Jag brukar även delta i taizémässor och kören jag sjunger i medverkar i en del gudstjänster under året.

Wanja Lundby-Wedin berättar att hon upplever att tron ger kraft för de dagliga uppgifterna, och är en inre kompass i hennes liv. Hon har inga överväldigande upplevelser att hänvisa till utan tron är mera något som växt fram och känns självklar för henne. Frågorna om hon brukar be och om hon tror att det finns någon som lyssnar besvarar hon med tydliga nickningar.

– Min gudstro gör inte saker åt mig, utan hjälper mig att hitta rätt och att göra rätt mot mina medmänniskor. Jag ber om kraft att stå upp mot orättvisor och agera för att inte göra åtskillnad mellan människor från olika kulturer.

På Adolf Fredriks kyrkogård finns gravstenar med namn på kända (S)-profiler som Olof Palme och Hjalmar Branting. Ett arv som förpliktar, kan tyckas, men hur ska det arvet föras vidare i en ny tid?

– Socialdemokratin vilar på samma grund som förr i dess strävan mot ett jämlikt samhälle. 'Av var och efter förmåga, till var och en efter behov', är ett klassiskt citat som kan sammanfatta detta. Kampen för full sysselsättning, som utgår från människans vilja att arbeta, tror jag är viktigt både för individen och för samhället.

På LO-kongressen i slutet av maj lämnade Wanja över ordförandeklubban till Karl-Petter Thorwaldsson och hon avgår nu också från sina uppdrag i ledningen i (S). Hur ser då framtiden ut för Wanja Lundby-Wedin personligen?

– Jag kommer att ansvara för ett jämställdhetsprojekt som syftar till att engagera fler kvinnor i ledande fackliga uppdrag. När det gäller styrelseuppdrag har jag engagerats i styrelsen för Fairtrade Sverige och Fairtrade Internationel.

Intervju och foto: *Börje Norlén*

Kortfakta om Wanja Lundby-Wedin

Född när och var: 1952 i Enskede

Familj: Gift, två barn, fyra barnbarn

Aktuell som: Nyligen avgången som första, och hittills enda, kvinnliga LO-ordförande

Gör på fritiden: Familj, vänner, fritidshus med växthus i Stockholms skärgård, körsång, stavgång

Stark sida: Ger inte upp när jag stöter på motstånd, försöker hitta lösningar

Svag sida: Jag har svårt att reagera sakligt och rationellt i vissa situationer

Otippad egenskap: (Skrattar hjärtligt) Nej, jag är nog så öppen att det inte finns några dolda sidor